

त्रिवृष्ण (त्रि + वृष्) m. N. pr. des Vaters von Trjaruṇa (vgl. त्रैवृष्ण) Sij. zu RV. 5,27,1 (wo wohl त्रिवृष्णः पुत्रः st. त्रिवृष्णपुत्रः; zu lesen ist). N. des Vjāsa im 11ten Dvāpara VP. 273. त्रिवृष्णः Devibhāg. P. in Verz. d. Oxf. H. 80, a, 12. Im Vāju-P. scheint er त्रिवृत् zu heissen; vgl. die verdorbene Stelle in Verz. d. Oxf. H. 52, b, 16.

त्रिवेणी (त्रि + वेणी) f. gaṇa शिवादि zu P. 4,1,112. der Ort, wo die Gaṅgā mit der Jamunā und nach einer mythischen Voraussetzung auch mit der Sarasvatī sich verbindet: °स्तोत्र Verz. d. B. H. No. 1341. त्रिवेणीया माहात्म्यम् S. 144, 11. Ueber eine andere Triveṇī s. LIA. I, 116. = गङ्गा चण्डा. im ÇKDr. तिस्रो वेणयो ऽस्यामिति त्रिवेणीः Uḡ-éVAL. zu UNĀDIS. 4, 48. — Vgl. त्रैवण.

त्रिवेणु (त्रि + वेणु) m. ein best. Bestandtheil des Wagens MBh. 3, 14917. 4, 1815. 7, 1626. 8, 1479. 1733. 9, 443. ऋभवेणुत्रिवेणुमत् 3, 12294. त्रिवेणुक 7, 6811. त्रिवेणु als adj. Beiw. eines Wagens Bhāg. P. 4, 26, 1; nach BURNOUR mit drei Fahnen versehen.

1. त्रिवेद (त्रि + वेद) die drei Veda, am Anf. eines comp.: °संयोग KĀTJ. ÇR. 25, 14, 37. °वेदी f. dass. TRIK. 3, 3, 312.

2. त्रिवेद (wie eben) adj. mit den drei Veda vertraut M. 2, 118. त्रिवेदिन् dass. COLEBR. Misc. Ess. 1, 13.

त्रिवेला f. = त्रिवत् 3. RĀĠAN. im ÇKDr.

त्रिवैस्तिक adj. = त्रिविस्त P. 5, 1, 31.

त्रिंशकल (त्रि + शक) und °पतित P. 6, 2, 47, Sch.

त्रिशक्ति (त्रि + शक्) f. = त्रिकला VARĀHA-P. in Verz. d. Oxf. H. 39, a.

त्रिशङ्कु (त्रि + शङ्कु) m. 1) N. pr. eines Weisen: इति त्रिशङ्केर्वेदानुचनम् TRITR. UP. S. 34. eines alten Königs von Ajodhjā, der von seinem Priester Vasi shīha und dessen Söhnen verlangt lebendig in den Himmel erhoben zu werden; von ihnen verflucht wird er ein Kāṇḍāla (Triṣaṅku als ein König der Kāṇḍāla bei den Buddhisten BURN. Intr. 207. fgg.), gelangt aber durch Viṣvāmītra's Beistand in den Himmel. Von den Göttern zurückgestossen, von Viṣvāmītra gehalten, bleibt er in der Luft schweben mit zur Erde gekehrtem Haupte und leuchtet als Stern in der südlichen Himmelsgegend. Nach dem R. ist Triṣaṅku ein Sohn Pṛthu's, nach dem HARIV. und VP. ein Sohn Trajjāruṇa's, nach dem Bhāg. P. ein Sohn Tribandhana's; vgl. Roth in Ind. St. 1, 121. fgg. H. an. MED. HARIV. 730. fgg. R. 1, 57, 1. fgg. 70, 23. 24. 2, 110, 11. 12. VP. 371. Bhāg. P. 9, 7, 4. fg. MBh. 1, 2928. 13, 189. RĀĠA-TAR. 4, 648. °चरितामाशाम् HARIV. 4010. R. 2, 41, 10. 5, 73, 55. एवं त्रीण्यस्य शङ्कुनि (= त्रिविधं व्यतिक्रमं) तानि दृष्ट्वा महातपाः (वसिष्ठः)। त्रिशङ्कुरिति होवाच त्रिशङ्कुस्तेन स स्मृतः ॥ HARIV. 749. — 2) Katze H. an. MED. Zibethkatze NIGH. Pr. — 3) der Vogel KĀtaka TRIK. 2, 3, 17. ÇABDAR. im ÇKDr. — 4) Heuschrecke H. an. MED. — 5) ein fliegendes leuchtendes Insect ÇABDAM. im ÇKDr.

त्रिशङ्कुत्र (त्रि + शङ्कु) m. der Sohn des Triṣaṅku, Bein. Hariçkan-dra's H. 701.

त्रिशङ्क्यानिन् (त्रि + या) m. Bein. Viṣvāmītra's (für Tr. opfernd) H. 850.

त्रिशतं (त्रि + शत) 1) dreihundert, adj.: तस्मिन्त्सकं त्रिशता न शङ्कु-वो ऽर्पिताः षष्टिर्न चलाचलासः RV. 1, 164, 48. गन्धर्वास्त्रयस्त्रिंशत्त्रिशताः

षट्कृत्वाः AV. 11, 3, 2. n.: पशूनां त्रिशतं तत्र प्रत्यक् प्रोक्तं द्विः R. GORR. 1, 13, 31. नरकं त्रिशतं (wohl während 300 Jahren) प्राप्य स विष्टामुपजी-वति MBh. 13, 4827. f.: पशूनां त्रिशती 14, 2637. — 2) hundertunddrei: ऊर्ध्वभागस्त्येभ्यस्त्रिशतं सुपर्णम् ÇĀṆKH. ÇR. 9, 20, 14. — 3) adj. der 300ste MBh. 3, 12. R. GORR. 2, 6 in den Unterschrr. der Adhjāja. — 4) adj. aus 300 bestehend KĀM. NĪRIS. 8, 29.

त्रिशतक (vom vorherg.) adj. f. °शतिका aus 500 bestehend: प्रज्ञापारमिता VJUTP. 42.

त्रिशततम (von त्रिशत) adj. 1) der 300ste HARIV. in der Unterschrr. des Adhjāja. — 2) der 105te R. GORR. 2, 6 in der Unterschrr. der Adhjāja.

त्रिशरण (त्रि + शर) 1) n. die drei Zufluchtsstätten: Buddha, das Gesetz und die Versammlung VJUTP. 202. BURN. Intr. 630. KÖPPEN, Rel. d. Buddha 1, 443. — 2) m. ein Buddha TRIK. 1, 1, 8.

त्रिशर्करा (त्रि + शर्) f. drei Arten Zucker: गुडोत्पन्ना, क्लिमिन्त्या und मधुरा RĀĠAN. im ÇKDr. — Vgl. त्रिसिता.

त्रिशला (त्रि + शल) f. N. pr. der Mutter des 24ten Arhant's der gegenwärtigen Avasarpiṇī H. 41.

त्रिशम् (von त्रि) adv. zu drei RV. PRĀT. 18, 23. 24.

त्रिशाख (त्रि + शाखा) adj. f. 3 dreiästig: भृकुटी MBh. 8, 4336. — Vgl. त्रिशिख.

त्रिशाखपत्र (त्रि + पत्र) m. Aegle Marmelos RĀĠAN. im ÇKDr. — Vgl. त्रिपत्र, त्रिशिख.

त्रिशाण (त्रि + शाण) adj. drei Çāṇa werth; auch त्रिशाण्यं und त्रैशा-णा P. 5, 1, 36.

त्रिशानु m. N. pr. v. l. für त्रिभानु BRAHMA-P. in VP. 442, N. 3. त्रिशारि MATSJA-P. ebend. — Vgl. त्रैसानु.

त्रिशालक (त्रि + शाला) adj. aus drei Hallen bestehend, n. ein solches Haus VARĀH. BṚH. S. 52, 37. 38.

त्रिशिख (त्रि + शिखा) 1) adj. f. 3 dreiästig, dreispitzig: मूलं Bhāg. P. 3, 19, 13. 5, 23, 3. 6, 9, 14. भृकुटी (vgl. त्रिशाख) MBh. 1, 6274. HARIV. 12782. PĀNĪAT. 83, 3. 220, 1. — 2) m. a) Aegle Marmelos RĀĠAN. im ÇKDr.; vgl. त्रिपत्र, त्रिशाखपत्र. — b) = रत्नम् H. an. 3, 112. MED. kh. 9. N. pr. eines Sohnes von Rāvaṇa ÇKDr. WILS. angeblich nach H. an. — c) N. pr. des Indra im Manvantara des Tāmasa Bhāg. P. 8, 1, 28. — 3) f. 3 N. einer Upanishad Ind. St. 3, 324. °ब्राह्मणा 325. — 4) n. a) Dreizack TRIK. 3, 3, 50. H. an. MED. — b) ein Diadem mit drei Spitzen, = किरिट H. an. = माण्डलात्तर MED.

त्रिशिखर (त्रि + शिख) adj. drei Spitzen habend: शैल N. pr. eines Berges, = त्रिप्रङ्ग R. 4, 44, 50.

त्रिशिखिन्दा (त्रिशिखिन् + दल) f. eine Art Knollengewächs (माला-कन्द) RĀĠAN. im ÇKDr.

त्रिशिखिन् (त्रि + शिखा) adj. = त्रिशिख.

त्रिशिर (= त्रिशिरम्) 1) adj. dreispitzig: रथस्त्रिचक्रस्त्रिवृच्छिरा-स्त्रिशिरश्च (neben त्रिवृच्छिरम्!) त्रिनाभिः MBh. 13, 7379. — 2) m. N. pr. eines Rākshasa Bhāg. P. 9, 10, 9. °गिरिमाहात्म्य aus dem SKAN-DA-P. MACK. Coll. 1, 72. — 3) f. 3 die Wurzel von Bignonia suaveolens NIGH. Pr.